

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schwarz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttér petit sora 10 kr.

Megnyitó beszéd.*)

Tisztelt Polgártársak!

Hazafi lelkesedéssel és örömmel üdvözlöm önöket népies előadásaink megkezdése alkalmával.

Jól esik nekem és a zentai tanári kör minden egyes tagjának, hogy önök azon önzetlen felhívásunkra, hogy mi a tanulni vágyókat vasárnap délutánoként gymnasiumunk komoly csarnokában összegyűjtve tanítani fogjuk az életben minden művelt polgárnak szükséges ismeretekre; ismétlem: jól esik nekünk, hogy önök a mi felhívásunkra ily szép számban megjelentek. Megjelenésükkel nemcsak a mi jóakaratu törekvésünket jutalmazták meg, hanem értelmességüknek s a magát folytonosan tökéletesíteni vágyó honpolgárnak is világosan szóló bizonyítványát állították ki önmagukról.

De mielőtt az egyes tudományzajok köréből ígért népies előadásainknak 8 vasárnapra tervezett sorozatát a maival megkezdendők, engedjék meg, hogy ezen előadások létrejöttének történetéből s azoknak fontosságáról egyet-mást, mint megnyitásra legalkalmasabbat, ezennel elmondhassak.

Az országnak különböző városaiban lévő nagyobb iskolák, akademiák, egyetemek, de leginkább a gymnasiumok és reáliskolák s más hasonló természetű és foku iskolák tanárainak van egy országos egyesülete, névszerint az országos középiskolai tanáregyesület.

Olyan városban, ahol ezen orsz. egyesületnek több tagja van együtt, ezen tagok alakíthatnak a maguk körében egy kisebb egyesületet, ugynevezett tanári kört, minő többek közt a mi szerény zentai körünk, melynek tagjai csak azok, kik az orsz. középisk. tanáregyesületnek is tagjai. Zentai körünk tagjainak száma 8, s ezek a következők: Czehe Győző, dr. Ferenczy Alajos, Klazsik Rókus, Mészáros Lajos, Örvény Iván, Tóth Lajos, Virág István és csekélységem. Az ilyen tanári köröknek célja az, hogy az orsz. egyesülettől leküldött, vagy a tagoktól választott tanügyi fontos kérdéseket a maguk körében egy-egy tag által kidolgoztatva megvitadják, határozatukat az orsz. egyesülettel közlik, mely az ország különböző részeiben lévő körök véleményét összefoglalja s kívánságát azoknak értelmében terjeszti a közokt. miniszterium elé.

A tanügyi kérdések mellett lehet az ily körökben bármely tudományos kérdéssel is tartani előadást. Azonkívül tarthatnak e körök a városi közönség számára is nyilvános előadást, amint egy-két helyen meg is teszik ezt. Mi zentaiak a mi szerény

körünk munkásságát oly irányba tereltük, hogy az eddig ismertetett munkásság mellett a téli hónapokban, ahol bennünket felszólítanak, felolvasást, majd itt a gymnasium helyiségében egy egész előadásorozatot tartunk legfőképp a felnőttek oktatása céljából, miből kiki rövid idő alatt megtanulhatja azt, mit ifjabb korában viszonyai miatt megtanulnia nem sikerült s mit könyvből megtanulnia hosszabb időt és fáradságot venne igénybe.

Népies előadásainkkal először a zentai nemes gondolkozásu, értelmes közönségnek nagylelkű áldozatait akarjuk viszonzni, melyeket az a közelmúltban a tanügynek, kivált a gymnasiumnak hozott, hogy azáltal is megmutassuk, hogy az az áldozat nemcsak hogy el nem vezett tőke, hanem igen is oly tőke, mi gyermekeiken kívül, az önök számára is hoz meg nem vetendő kamatokat, ha a maihoz hasonló számban való megjelenésükkel azt igénybe venni s szellemi gyarapodásukra fordítani ohajtják. Ennyit ezen előadások létrejöttének történetéből: Ami azoknak fontosságát illeti, attól önök bizonyára át vannak hatva, arról meg vannak győződve. Példa rá az, hogy ily szép számban megjelentek. De azért nem fog ártani, ha erre vonatkozó nézetemet, a mi a dolognak egyetlen helyes magyarázata, röviden kifejteni megkísérlem.

Az új idők a megváltozott viszonyok folytán új szükségleteket rónak reánk. Hogy ezt tisztán megértsük, tekintsük az 1848-iki előtti állapotokat hazánkban. Az ország ügyeinek intézése a fejedelem s az országnak rendjei: a főpapság, főnemesség és köznemesség közt oszlik meg. Ezért nevezük akkori alkotmányunkat rendi alkotmánynak. Az alkotmány csak a fejedelmet s az említett rendeket ismeri el a magyar korona, mint közjogi fogalom, tagjainak s a többséget, a népet, mely a hazától annak ellenségét erős karjával visszatartja, elűzi; mely a földművelés és ipar áldásaival a haza minden lakosát anyagi szükségletekkel ellátja: a népet, a nemzettestnek ezen törzsét, kezét-lábát az alkotmányon kívül hagyja minden jog nélkül s nem tekinti úgy, mintha a többivel egy atyának, egy hazának a gyermeke volna. A kormányzásnak ezt a formáját, midőn t. i. az ország ügyeinek intézésében a fejedelem mellett csak a főpapok és a nemesek vesznek részt, kik a lakosságnak mintegy legjavát képezik, mondom, az ily kormányformát, vagy ha úgy tetszik alkotmányt, arisztokratikusnak, a hatalom részeseit pedig arisztokratáknak nevezzük.

Az arisztokratikus alkotmány mellett, mint magától következik s könnyen érthető, a nemzet többségének, a népnek

szellemileg el kell maradnia. Az ő esze nem vesz részt intézőleg az állam ügyeiben, kinek volna hát érdekében annak kiműveléséről gondoskodni?

Az arisztokraczia, vagy mint magyarul mondhatnám, a jobbak uralma, mindenütt ki volt fejlődve Európában; minden állam alkotmányának az képezte alapját régebben.

Éppen 100 éve az idén, hogy a francia forradalom ez alapot megrendítette s lassanként az egész alkotmányt összedöntötte, hogy azután új alapon újra építse föl: a demokrácia, a népuralom alapján.

Ez röviden a francia forradalom világtörténelmi nagy jelentősége. A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméit innen tanulta a világ, melynek arculata ezen eszmék hatása alatt egészen átváltozott. Ez pedig úgy történt, hogy a polgárság és a nép, a hajdani jobbágy, szintén befogadott az alkotmány sánczai közé s ettől fogva a hatalom nem a kiváltságos országrendek, hanem az egyenlő jogu polgárok közt oszlott meg. Ez a demokrácia, vagyis a népnek részvétele az ország kormányzásában. Még csak arra a sajátságos ellentétre kell rámutatnom, a melylyel ez másutt és nálunk életbe lépett. Franciaországban például ez a vagyoniilag és értelmileg megerősödött s jogait saját erejével követelő és védő polgári osztály vívmánya volt. Ott tehát alulról fölfelé indulva vívta ki a demokrácia a saját jogát s foglalta el az őt megillető helyet az ország kormányzatában.

Nálunk a nemesség maga mondott le a saját előjogáról, illetve önkényt osztotta meg a hatalmat a nemzet többségével, a néppel, befogadván azt az alkotmány sánczai közé, az 1848-ik évi márczius 15-én nyilvánuló nemzeti ébredés hatása alatt.

Nem célom ezuttal e nagy események tüzetes ismertetése és méltatása, csupán a demokráciának életbelépésére akartam röviden rámutatni hazánk kormányzásában. Ne higgyük, hogy kizárólag az arisztokraczia, vagy a demokrácia van hivatva a népek boldogítására; a történelmi fejleményekben mindegyiknek megvan a maga jogosultsága.

Hogyha egy nép az anyagi és szellemi erők fejlettsége mellett oly hatalmassággá nő, hogy meg tud állani már a saját lábán, maga fogja követelni és kivívni jogait, mint azt a történelem igazolja.

Tisztázzuk tehát már most az eszméket.

Hazánk mostani alkotmánya demokratikus alapra van fektetve, kormányzása demokratikus. Más szóval az ország kormányzásában részt vesz annak minden adófizető, nagykoru független polgára. Részt vesz oly módon, hogy befoly az ország

*) Előadott a zentai tanári kör által rendezett népies előadások megkezdése alkalmával f. hó 10-én.

kormányzását lehetővé tevő törvények hozására; majd az által, hogy a törvényhozás tagjait képező képviselők választásához szavazatával hozzájárul, majd az által, hogy maga is képviselővé választható s képességét a törvényhozásban érvényesítheti, ha van hozzá elég képzettsége, jelleme és tekintélye.

Tehát e szó: polgár, mai napság igen nagy jelentőségű s ha valakit a büntetőtörvény polgári jogainak gyakorlásától foszt meg, sokkal nagyobb büntetéssel sújt, mint fölületes gondolkodással tekintve látszik.

E szó polgár a demokrácia világában oly egyént jelent, ki, mint a korona egyik alkotó része, részt vesz az őt kormányzó, az ő tetteit irányzó törvények alkotásában, ki egy része az ország kormányzását eszközölő hatalomnak.

Mivel pedig az alkotmány ily szép jogot biztosít minden jogegyenlőséggel bíró polgárának, könnyelműség volna azt hinni, hogy kötelességet is nem ró rá, s hogy e kötelességek teljesítése nélkül is meg lehet felelni a polgár magasztos feladatának.

Hogy kellően megítélhessük, mi csodák a szó igazi értelmében vett polgárnak kötelességei, tekintsük a polgárságnak kötelességeit, vagyis azon tényezőket, melyek a polgárt anyagilag és szellemileg (hogy úgy mondjam) jókora helyezik, mitől aztán az ország jóléte függ, tekintve azt, hogy az ország anyagi és szellemi erejét az egyes polgárok összessége képezi. Boldogult Trefort vall. és közoktatásügyi miniszterünk, az újkori eszméknek élete végeig fáradhatlan harczosa, az ország anyagi és szellemi erejének ritka tevékenységű serkentője, és vezére, az országot hatalmassá, erőssé tevő tényezőket e három szóban foglalta össze: vagyonosság, egészség, műveltség.

Mivel pedig, mint az imént említém, az ország erejét az egyes polgárok erejének összege teszi, hatalmas, erős lesz az ország, ha az annak alkotórészeit képező minden egyes polgár az Istentől számára kijelölt bármely szerény körben állásától kikerülő vagyonosságra, egészségre és műveltségre törekszik szert tenni. Ezen kötelességei minden egyes polgárnak, mint azt a tetteinket szabályzó erkölestan igazolja.

Legyen szabad azért a vagyonyszerzésre, az egészségre és a műveltségre vonatkozó kötelességeinket az erkölestan értelmében igen röviden megjelölnöm. Mondom, az erkölestan értelmében csupán, nehogy valaki azt higgye, hogy az aranycsinálás mesterségének felfedezésével akarom önöket a vagyonszerzés titkaiba beavatni, mihez megvalloim őszintén, magam sem értek. Vigasztalásul azonban ígérem, hogyha értenék, arra is megtanítanám önöket. Azaz hogy egy kicsit mégis értek: ezt azonban önök is tudják mindnyájan, mert hisz világosan szól a közmondás: Ki korán kel, aranyat lel. Így jutunk az erkölestan által kívánt vagyonszerzés módjához, a munkához, miről majd egy más alkalommal fogok bővebben szólni. Most csak annyit, hogy a vagyont munkával kell szerezni és takarékosan megőrizni. A munka szeretete és két erős kéz legyen azon aranybánya, mi az aranycsinálás ábrándos mesterségénél biztosabban célhoz vezet mindenkit. Hogy pedig azok a kezek valóban erősek, munkabírók legyenek, egészségünknek kell megővünk s ha mégis megbetegszünk, felgyógyulásunk érdekében minden lehető el kell követnünk. E tekintetben a gyógyítási költségeket nem szabad kimélnünk, mert lehet, hogy a hosszas betegségben tizszer annyit veszünk, mint amennyibe a felgyógyulás kerülne. Különben a betegséget könnyebb

elkerülni, mint kiheverni. Éljen mindenki úgy, mint a természet kívánja; kerüljük a meghülést s a mértékletlenséget evésben, ivásban; több bajnak vesszük ez által elejét, mint hamarjában hiszszük.

Hogy pedig azt tudjuk, mit kell életpályánk sikeres betöltésénél és az élet minden egyes körülményei közt cselekednünk, meg kell tanulnunk mindazon ismereteket, mikre életpályánkon szükségünk van, vagy lehet; ezek mellett tudni kell mindenkinek az erkölcsi és vallási kötelességeket, valamint a polgári kötelesség teljesítésére szükséges egyéb ismereteket. Az állam minden egyes országban gondoskodik arról, hogy leendő polgárai az életben szükséges ismereteket megszerezhessek. A gazdagabb államok kiterjedtebb módon, a szegényebbek szűkebben, de valahogyan mégis csak gondoskodnak.

A népiskolától kezdve egész az egyetemig sokféle iskola van, mikben a leendő polgár nevelése s oktatása történik. Az oktatás az 1868. évi népiskolai törvény szerint nálunk is kötelező, azért a jövő nemzedék műveltsége sokkal inkább biztosítva van, mint ez a múltban lehetett. S ez a demokrácia lényegében leli magyarázatát. Mint említém, demokráciában minden egyes polgár részese az államhatalomnak, a kormányzásnak, kell tehát, hogy magasztos feladatának teljesítése végett bírjon a szükséges ismeretekkel. Sőt igazi demokrácia csakis az egyes polgárok bizonyos fokú műveltsége mellett lehetséges, mert a maga lábán csak az járhat, más szóval: meggyőződése szerint csak az cselekedhetik, kinek megvan hozzá a szükséges képessége. Kínél ez hiányzik, azt az ámitók könnyen felrevezetik, hogy a polgárok tudatlanságát a maguk hasznára kizsákmányolják. Míg tehát a demokrácia a polgárok vagyoni függetlensége és bizonyos fokú műveltsége mellett a legtekélyesebb s legigazságosabb kormányforma (mert hiszen Isten minden embert egyenlőnek teremt, igazságos tehát, hogy a kormányzásban mindenkinek egyenlő joga legyen); addig másrészt a legveszélyesebb kormányformává nőheti ki magát ott, hol a nagy tömeg kellő vagyon és műveltség hiányában egyes ámitók által ezeknek saját czéljára kizsákmányoltatik.

Mint ezekből látszik, a műveltség megszerzése s ennek eszköze a tanulás, hazafiúi kötelesség. Erős jellemű s művelt nép könnyen daczol az idők viharával. S ha áll ez minden népre, kétszeresen áll a mi népünkre, a magyarra, mely, mint általában tudva van, önállóságát annyi ellenség között csakis értelmi fensőbbiséggel, műveltségével tarthatja fenn. Így lévén a dolog, amint csakugyan így van, rossz polgárnak, rossz hazafinak kell tekintenünk az olyant, ki a műveltség ellen, s annak eszközei: az iskolák, terjesztői: a tanítók ellen ellenséges magaviseletet tanusít s ha áldozatra van olykor szükség, a csekély áldozatot sajnálja. Mi a zentai közönség részéről ennek ellenkezőjét tapasztaltuk eddig, jelölül annak, hogy megértették a kor intő szavátát. Köszönet érte az illetőknek s fogadják érte a közlakosság felvilágosítására szolgáló törekvésünk hányilatkozatát a bűjti ciklusban tartandó előadásokban, melyeknek sikere végett csupán az önök kitértő s tömeges megjelenését és állandó részvételét kérem s melyeknek sorozatát ezennel megnyitom, fölkérve Tóth Lajos t. barátomat, hogy 2-3 percnyi szünet után érdekes előadását őseink honfoglalásáról megtartani sziveskedjék.

Szücs Lajos.

Helyi és vidéki hírek.

— Márczius 15-ét városunk közönsége is megünnepelte a memyiben három vendéglőben is társas vacsora s bankett tartatott, s mindegyiken csaknem tízötötösszerűleg tömegesen jelentek volt meg.

— A „Zentai Gazdakör”-ben múlt vasárnap Nt. Virágh István gymn. hittanár ur Rudolf trónörököséről tartott igen sikerült felolvasást, mely a hallgatóság tetszését annyira megnyerte, hogy t. felolvasó ur b. felolvasásának megégyeszeri megtartására kéretett fel. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— A népies előadások sorozata múlt vasárnap d. u. 3 órakor vette kezdetét a gymn. rajztermében 107 hallgató részvételével. Szücs Lajos igazgató megnyitó beszéde után, melyet közérdekesége miatt lapunk mai számában egész terjedelmében közöltük, Tóth Lajos tanár beszélt a magyarok honfoglalásáról igen érdekesen és alaposan. A hazafias szellemű előadás mindvégig lekötötte a hallgatók figyelmét, kik mindakét előadót éljenzéssel jutalmazták. A hallgatók közt az intelligenciának több tagja is jelen volt mindvégig s kívánatos is, hogy az értelmiség minél nagyobb számban való megjelenésével erkölcsileg támogassa a zentai tanári kör hazafias törekvését. A ma délután pont 3 órakor tartandó előadás az első osztály termében fog megtartatni, hová jóval többen férnek, mint a rajztermébe. Előadók lesznek Virágh István „A vasárnapi munkaszünet”-ről és Klazsik Rókus „Az összendás- és kivonásról egész számokkal.” Ezúttal értesítjük az érdekelteket közönséget, hogy a mához egy hétre (márczius 24-ikére) telet előadás az országos vásár miatt más nap (Gyümölcsoltó b. asszony napján, délután 3 órakor fog megtartatni szintén az első osztály tantermben. Ez alkalommal is felhívjuk az érdeklődő közönséget, hogy a tanári kör hazafias, ünneplő fúradozását a múlt vasárnapéhoz hasonló tömeges részvétellel jutalmazni el ne mulasztják. Hisz úgy sem tehetnek jobbat, mint ha szellemi tökéletesedésükre fordítják azt a rövid időt.

— A „Zentai Önk. Tűzoltó-Egyet” által márczius hó 10-én rendezett „Bohócz-estély” alkalmával, a következő felülfizetések történtek: Wulf és Gfrerer czég 10 frt, Mucsy Menyhért 3 frt 80 kr, Matkovits József 3 frt, Udvardy Gergely 2 frt 50 kr, Schambach Emil, Buza János, Nikolits Milos, Klenóczky és Biró czég 2-2 frt, Lukácsévits István, Gubriczky János, Dr. Glücksthal Adolf, Bán Lajos, Horovitz Adolf 1-1 frt, Bergel Antal 90 kr, id. Temesváry Sándor, Zettin József, Hevér Péter, Erdélyi Lukács, Nagy János, Frankl Henrik 80-80 kr, Bergel Lajos 60 kr, Óz Szabó András 50 kr, id. Deák Ignác, Bubolya Ignác, Dr. Fleisch Miksa, Stark Sándor, Goldstein Dávid, Breszlauer Mór, M. N., és G. F., Műncz Lajos, Weber Károly, Kohn László, Furray Ferencz, Branovacszy Csedomily, Barkóczy Izsó, N. N. Hölzer Katalin, Örmester Király, Zimmer K., Ormos Kálmán, N. N., Deutsch Lajos 40-40 kr, Horovitz Bertalan, Fendrik Károly, Széchenyi István, Balogh Imre, Kertész N., Hirschenhauser József, Burány György 20-20 kr, Tamási György 10 kr. Fogadják a neves szívű adakozók ez uton a Tűzoltó-Egyet nevében a rendezőség köszönetét.

— Bácskai Thália-szövetkezet van szóba hozva illetékes körökben, mely szerint: Szabadka, Zombor, Ujvidék, Baja és Zenta szövetkezne egy nagy magyar szintársulat szervezésére, mely borsztra játszana e helyeken úgy a téli, mint a nyári szezonban.

— Ó-Becsén új pénzünetet alakítását hozták szóba a kereskedelmi körben. Ez az új intézet kereskedelmi bank lenne, mely különösen a kereskedők hiteligenyét lenne hivatva kielégíteni. Alaptőkéje 50,000 frt lenne.

— Új szülésznő telepedett le városunkban Reitzer Fanny urnő, ki a szegedi bábaképző intézetben nyert kitűnő bizonyítványt és professor Manntól külön kitüntető iratban részesült, előkelő modoros fellépése bizalmat kelt mindenkiben ki vele érintkezik. Lakása Kohn Fülöp eczetfőző házában van.

— Mint mai lapunk hirdetési rovatában látható, új kis sorsjegyek kerülnek piacra. Az Athénben székelt régészeti társulat által a görög állam feltétlen kezessége mellett kibocsátott sorsjegyek ezek, melyeknek játéktérre felülmulja mind az eddig létező apró sorsjegyeket, mert az első hat évben minden hóban, azután kilencz éven át évenként hatszor, később pedig évenként négyszer és háromszor tartatik húzás és pedig ellentétben más sorsjegyekkel kezdettől fogva mindvégig minden húzásban 50,000 frank nyereménnyel aranyban. Miután legkevesebb 12 és fel frankkal aranyban fizettetik ki minden sorsjegy, kétségtelen, hogy ezen sorsjegyek rövid idő alatt közkedveltségnek fognak örvendeni.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos;
Schwarz Sándor.

A görög kir. kormány kezessége mellett s az 1889. február 2./14. törvény értelmében az atheni régészeti társulat által kibocsátott
nyeremény-kötvények.

PROSPECTUS.

Az 1889. február 2./14-én kelt törvény által az Athenben székelő régészeti társulat javára, a görög királyi kormány kezessége mellett 20.000.000 arany frank (drachma) összegű kölesön kibocsátása engedélyezett, mely kölesön 2.000.000 darab egyenként 10 arany frankra (drachma) szóló nyeremény-kötvényből (sorsjegyből) áll, beosztva 20.000 sorozatba 100 számmal.

Ezen nyeremény-kölesön 65 év alatt tervszerű sorsolások után törlesztetik.
A huzások törlesztési- és nyereményhuzásokból állanak, s az alább következő nyeremény-sorsolási terv szerint az említett törlesztési idő alatt, a törlesztési huzásokon kívül 291 nyeremény-sorsolás tartatik.

A főnyeremény minden nyeremény-huzás alkalmával s az egész sorsolási idő alatt mindig 50.000 frank (drachma) aranyban.
Mind a nyeremény-kötvény két részből áll, és pedig: 1. a kötvényből magából, s 2. a nyeremény-szelvényből.

Minden kötvény az összes nyeremény-huzásokban részt vesz, úgy hogy oly kötvényre, melyre már nyeremény esett, a későbbi nyeremény-sorsolásokban még egyszer vagy többször is eshet nyeremény.

Ha egy nyeremény-kötvény a törlesztési sorsolásban huzatik ki, annak bemutatója a 12 1/2 frank (drachma) törlesztési összeget aranyban a kötvény átadása ellen felveheti, míg a nyeremény-szelvény visszaadatik a többi összes nyeremény-huzásokban résztvétel céljából.

Ha ellenben nyeremény-sorsolásban huzatott ki egy kötvény, annak kifizetése elismervény ellenében és a nyeremény-szelvény lehelyezése mellett történik, míg a kötvény a nyeremény-szelvényvel együtt a benyújtónak a többi nyeremény- és törlesztési huzásokban résztvétel végett visszaadatik.

Ha a kötvény beváltása után a tulajdonosnál maradt nyeremény-szelvény huzatik ki, ezen nyeremény kifizetése szintén elismervény résztvétel végett visszaadatik.

Minden nyeremény-kötvény tehát okvetlen 12 1/2 frank (drachma) arannyal visszafizettetik, annak szelvénye pedig azonkívül nyereményjegy, mely az összes 291 nyeremény-huzásban részt vesz.

Ezen kölesön nyereményei az 1889. február 2./14. törvény értelmében minden bármintemű illeték és adó alól felmentve, úgyhogy azok az egész törlesztési idő alatt aranyban minden levonás nélkül kifizettetnek.

A nyeremények és törlesztési összegek kifizetése a királyi görög kormány feltétlenül elvállalt kezessége folytán, ezen királyi kormány által, s pedig 3 hó múlva az illető sorsolás után történik, Athenben a központi állami pénztárnál, vagy Bécsben az Union-Bank-nál, Triestben az Union-Bank fiókjánál, valamint az esetleg még később megnevezendő fizetési helyeken. A fizetési hely kiválasztása a sorsolt kötvény tulajdonosának tetszésétől függ.

A sorsolások a sorsolási tervben megjelölt napokon Athenben a görög királyi pénzügyminisztérium helyiségeiben, az atheni régészeti társulat és a bécsi Union-Bank képviselőinek jelenlétében fognak megtartatni. A sorsolási jegyzék pedig haladéktalanul a görög királyság hivatalos lapja, valamint az osztrák hivatalos Wiener Zeitung utján fog nyilvánosságra hozatni.

Nyeremény-sorsolási terv.

Nyeremények minden huzásban:	
1 nyeremény	á frank 50,000 = frank 50,000
1 " " " " " "	á " 1,000 = " 1,000
1 " " " " " "	á " 500 = " 500
2 " " " " " "	á " 400 = " 800
2 " " " " " "	á " 250 = " 500
3 " " " " " "	á " 150 = " 450
10 nyeremény	frank 53,250

1889. május 3./15-től 1895. április 3./15-ig bezárólag:
12 huzás évenként, s p. minden hó 3./15-ikén, tehát 72 huzás
1895. május 3./15-től 1904. márczius 3./15-ig bezárólag:
6 huzás évenként, u. m.: január 3./15., márczius 3./15., május 3./15., július 3./15., szeptember 3./15., november 3./15-ikén, tehát 54 huzás.

4 huzás évenként, s p. február 3./15., május 3./15., augusztus 3./15., november 3./15., tehát 60 huzás.
1919. május 3./15-től 1954. május 3./15-ig bezárólag:
3 huzás évenként, s p. január 3./15., május 3./15., szeptember 3./15., tehát 105 huzás.
Összesen: 291 huzás.

A sorsjegyek ezennel forgalomba hozatnak, és bejelentések azokra

f. évi márczius 26-án kedden és 27-én szerdán

a következő feltételek mellett fogadtatnak el:

1. A sorsjegy ára darabonként 6 frt. hat forint o. ért.
2. Minden bejelentett sorsjegyre frt 2.—, két forintnyi foglaló teendő le készpénzben, mely összeg a bejelentésre esett darabok átvételénél leszámítottatik, esetleg visszaadatik.
3. Az egyes bejelentési helyeknek adandó sorsjegyek mennyisége az Union-Banknak fentartatik, s minden bejelentési hely fel van jogositva a reá esett darabokat a nála történt bejelentésekre saját belátása szerint felosztani.
4. A bejelentésekre eső sorsjegyek f. évi április 8-tól 18-ig a vételár lefizetése mellett a bejelentési helynél veendőnek át.
5. A bejelentések a bejelentési helyeken díjmentesen kapható úrlapokon teendők. Minden bejelentő bejelentési nyilatkozata és a 2. pontban meghatározott 2 frtnyi foglaló lefizetése ellen az illető bejelentési hely által kiállított elismervényt kap, mely ellen a megtörtént felosztás után f. évi április 18-ig a sorsjegyek a hátralékár lefizetése mellett kiadatnak.
6. Bejelentések elfogadtatnak:

Bécsben: az Union-Banknál.,

az Union-Bank váltóüzleténél I. Graben 13.

Triestben: az Union-Bank fiókjánál.

Budapesten: a magyar leszámító és pénzváltó banknál.

Aradon: az aradi kereskedelmi és iparbanknál.

Bielitzben: a Bielitzi-Bialai kereskedelmi és iparbanknál.

Botzenban: E. Schwarz és fia uraknál.

Brünben: Mährische Escomptebanknál.

L. Herber bankháznál.

Brassón: a pesti magyar kereskedelmi bank ügynökségénél.

Besztercebányán: a besztercebányai takarékpénztárnál.

Czernovitzban: a k. k. priv. Galizische Actien-Hypotheken-Bank fiókjánál.

M. Zuker urnál.

Debreczenben: az alföldi takarékpénztárnál.

Flumeban: a Banca Fiuma-nál.

Grácban: a Steiermärkische Escompte bankváltóüzleténél.

A. Neuhold urnál.

Győrben: Jerfy Antal és fia uraknál.

Innsbruckban: M. Loewe urnál.

Payr és Sonvico uraknál.

Kassán: a kassai takarékpénztárnál.

Kolozsvárott: Hutflesz Károly urnál.

Klagenfurtban: Menner és Nagé utódainál.

J. M. Rothauer.

Joh. Suppan uraknál.

Krakkón: a k. k. priv. Galizische Actien-Hypotheken-Bank fiókjánál.

Mendelsberg Albert urnál.

Lembergben: a k. k. priv. Galizische Actien-Hypotheken-Banknál.

Schellenberg August.

Sokal és Lilien uraknál.

Bejelentések azonfelül az osztrák-magyar-monarchia legtöbb pénzüzeténél és váltóházánál elfogadtatnak.

Egyidejűleg bejelentések elfogadtatnak:

Görögországban: a Banque Nationale de Grèce-nél Athenben és fiókjainál. Patras, Piræus és Spartaban stb.

Romániában: a Banque de Roumaine-nél Bucarestben és annak fiókjánál Galatzban.

Törökországban: a Banque Imperiale Ottomane-nél Konstantinápoly, Adrianápoly, Beyrut, Damaskus, Salonich, Smyrnában stb.

a Banque de Salonique-nél Salonichban.

Egyiptomban: a Banque Imperiale Ottomane-nél Alexandriában, Cairoban

Constantin Zervoudachi urnál Alexandriában.

az e helyen közzéteendő feltételek mellett.

Bécs, 1889. márcziusban.

Union-Bank.

A N O T A S O R S O L Á S 1889. máj 27. a t t a t t i k.

H i r d e t m é n y.

Az 1888. évi VII. t. ezikkal megalkotott új állategészségügyi törvény igen szigorú s eddig törvényben elő nem irt rendelkezéseket tartalmaz, melyeknek nem ismerése következtében egyesek, főleg állattenyésztéssel foglalkozó gazdák, mészárosok és hentések igen súlyos károsodásnak és büntetésnek tehetik ki magukat, minék kikérülhetése czéljából — jóllehet a törvény s végrehajtása tárgyában kiadott 40.000/888. földm. ipar- és kereskedelemügyi ministeri rendelet már kellően meghirdetett, indíttatva érzem magam — mint az állategészségügyi törvény végrehajtására I-ső fokban hivatott, — a törvény és utasításnak legáltalánosabb érdekű intézkedéseit s rendeleteit, úgy az ezek áthágása miatt előirt büntetéseket az alábbiakban következőleg közhírré tenni; u. m.:

A hivatkozott törvény 8-ik §-a értelmében **marhalevéllel kell ellátni minden lovat, szarvasmarhát, juhot, kecskét és sertést (beleértve a csikókat, borjúkat, bárányokat, gödölyéket és malaczkokat is) tekintet nélkül arra, hogy mily koruak (tehát még a szopósakat is) valahányszor a tulajdonos a) ily állatra vonatkozó tulajdonjogát másra átruházni, b) vagy elszállítani kíván.**

Figyelmeztetjük tehát a közönség, hogy a fent elősorolt állatokat eladás czéljából, még a helybeli piacra vagy országos vásárra sem szabad hajtani, annál kevésbé más közsebbe, s az ily járlat nélküli jószág azonnal bitangságba vétetik, s amennyiben a tulajdonos 8 nap alatt — mely idő alatt a jószág az ő költségén tartatik — tulajdonjogát marhalevéllel nem igazolná, az esetben az, az államkincstár javára elárvereztetni s azonfelül még 100 frtig terjedhető bírsággal is büntettetni fog. — Megjegyeztetik itt, hogy akárhány egy fajú s egyforma jegyű — habár különböző koru — állatról egy marhajárlat állítható ki, s ily esetben az eladott állatok a járlat hátlapján számszerint leiratnak s az eladott állatokról új járlat állíttatik ki. — Például válthat valaki 50 darab birka és 50 darab bárányról egy marhalevelet — ha egy billeg vagy jeggyel bírnak — s az esetben, ha azokból például 20 darab eladott, a marhalevél hátlapjára rávezetetik, hogy a tulsó lapon leirt állatokból N. N. megvett 20 darabot s ezen 20 darabról a vevő részére új járlat állíttatik ki, a régi járlat pedig visszaadatik az eladónak, amely járlattal még megmaradt állatait ismét áruba bocsáthatja.

Minden marhajárlat egy évig érvényes, ezentul csupán új marhalevél kiváltásának alapjául szolgálhat.

Bárminő állat, csak oly marhalevéllel bocsáttatik be vidéki piacra vagy vásárra, amely járlat „egészségi bizonyítvánnyal“ van ellátva s amelyben meg van nevezve a hely, ahova a jószág hajtatik — eme egészségi bizonyítvány 10 napig érvényes, — az egészségi bizonyítvány és irányítás tehát a vásárra menetel előtt — ha a tulajdonos magát visszautasításnak kitenni nem akarja — a rendőrkapitányságnál a járlatra rávezetendő.

Mészárosok, marhakereskedők és marhát hizlalók minden oly szarvasmarhát, melyet idegen helyről hoznak be, tartoznak a behozataltól számított 12 óra alatt a rendőrkapitányságnak bejelenteni, s ez alkalommal ott a szarvasmarhajárlatot elismervény ellenében átadni.

Egy marhalevél kiállításának díja tekintet nélkül a reájegyzett állatok számára — a bélyegilletéken felül 5 kr., a tulajdonátruházó záradék kiállításának díja 3 kr., az egészségi bizonyítvány, vagy a külön eszközölt irányítás megújításának, ugyszintén a leírásnak díja 2 kr. — Ezen díjaknál többet sehol, még országos vásárban sem kell fizetni.

Szarvasmarha csak a vágóhídon vágható le. — Szarvasmarha (borjú) feltétlenül, juhok, kecskék és sertések, (beleértve bárányok, gödölyék és malaczkok is) ha közfogyasztásra vannak szánva, csak a vágatási biztos jelenlétében vágathatók le, miért is tartozik mindenki, **ki közfogyasztásra szánt állatot levágni akar, ezen szándékát a járlat átadása mellett a hatósági állatorvosnak, ifj. Szegfű Ferencz urnak, vagy ennek netáni akadályoztatása esetén helyettesének Babócs Imre helyettes vágatási biztos urnak jó eleve bejelenteni.**

A levágandó állat a vágatási biztos által élő állapotában azonossági s levágás után is — egészségügyi szempontból — megvizsgálandó.

Kivonat a törvénynek a büntetéseket tartalmazó részéből:

149. §. Aki a felügyelete alatt levő állaton a veszetheztség, vagy más akár az emberekre, akár az állatokra nézve veszélyes betegség jelét észleli és azon állatot azonnal el nem különíti, vagy másként ártalmatlanná nem teszi s egyszersmind pedig az észlelt betegségről a hatóságnak jelentést nem tesz, **300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.**

151. §. **Egy hónapig terjedhető elzárással és 100 frt (ez a legkisebb) pénzbüntetéssel büntetendő:** 1. aki az élelemre levágandó marhák, vagy más állatok megvizsgálására s az ezekkel való bánásmódra vonatkozó egészségügyi szabályokat megszegi, 2. aki marhát nem a vágó hídon vág le, 3. aki elhullott, vagy levágott beteg marha vagy állat húsát, e körülményt tudva, emberi eledelre használja, vagy e célra másoknak adja.

153. §. **200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:** 1. ki ragadós betegségben levő, vagy csak fertőzés gyanujában levő állatát nem különíti egy el a többi állatától, amiként ez a hatóság által elrendeltetett, 2. aki beteg állatok húsát, tejét és nyersterményét forgalomba hozza vagy felhasználja, 3. aki állatorvosi oklevél nélkül állatokat üzletszerűen gyógykezel.

154. §. **100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:** 1. aki állatokat marhalevél nélkül elad, megvesz vagy szállít, 2. aki az állatok olynemű megbetegedését nem jelenti be, mely betegség az emberekre vagy az állatokra nem veszélyes, (ezt azért kell bejelenteni, hogy a hatóság rögtön vizsgálatot tarthasson s az esetleg szükséges óvintézkedéseket rögtön megtehesse) 3. a pásztor, aki hatóság engedélye nélkül állatot fogad nyájába, 4. aki a hatóság által számba nem vett és meg nem vizsgált állatot a közös legelőre kihajt.

Miről Zenta város közönsége tudomás- és szoros alkalmazkodás végett értesítettik.

Zenta, 1889. márczius hó 7-én.

Rezsny Aurél,
rendőrkapitány.